

характеризує кількісну та якісну сторони господарської діяльності сільгосп підприємства.

Отже, аналіз сучасного стану молочного скотарства свідчить про те, що ця найважливіша галузь сільського господарства виявилася непідготовленою в системі ринкової економіки, оскільки через її специфічні особливості вона надмірно залежить від багатьох зовнішніх факторів та інших галузей агропромислового комплексу, та потребує державної підтримки.

Список використаних джерел:

1. Антощенкова В.В. Сучасний стан молочного скотарства в Україні. Український журнал прикладної економіки. 2020. Том 5. №2. С. 25–32. ISSN 2415-8453; 2. Антощенкова В.В., Кравченко Ю.М. Сучасні тенденції виробництва та споживання молока в світі в умовах глобалізації. Економічний аналіз. №4. 2022. С.7-14. DOI: <http://dx.doi.org/10.35774/econp2022.02.007>; 3. Офіційний веб-сайт Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>; 4. Антощенкова В.В., Кравченко О.М. Економічна ефективність виробництва та реалізації молока в Україні. Актуальні проблеми інноваційної економіки. Харків: ХНТУСГ №3 2016. С. 39-44; 5. Антощенкова В.В. Основні елементи ресурсного потенціалу сільськогосподарського підприємства як основа економічної та продовольчої безпеки. Економічний аналіз. 2020. Том 30. № 3. С. 291-298.

Батюк Л.А., канд. екон. наук, доцент
Тоберт М.Ю., здобувач вищої освіти ступеня магістр
Державний біотехнологічний університет, Україна

Деякі аспекти міжнародного досвіду державної підтримки впровадження цифрових технологій в аграрний сектор

Підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору на сучасному етапі неможливе без інновацій, що ґрунтуються на цифрових рішеннях. Цифрові технології сприяють підвищенню продуктивності, оптимізації витрат, забезпечуючи сталий розвиток сільського господарства.

Важливо передбачити державну підтримку впровадження цифрових технологій у сільське господарство поряд із відповідною системою державного регулювання, у тому числі, стимулюючою забезпечення у сільській місцевості доступу до Інтернету [2].

З метою підвищення продуктивності сільське господарство пройшло шлях від збирання до обробітку полів та культивуації рослин, до використання добрив та засобів механізації, до автоматизації виробництва. Настав новий технологічний етап – впровадження цифрових технологій. За традиційним підвищенням продуктивності, якості продукції, скороченням виробничих витрат та енергоємності відкриваються нові перспективи: цифровий збір даних про стан посівних площ та тваринництва з можливістю їх деталізації до конкретної ділянки поля та тварини в режимі реального часу, впровадження технологій

штучного інтелекту тощо. Цифровізація допоможе аграріям дати відповідь на головні питання: як отримати з одного гектара більше врожаю та високу продуктивність худоби, витрачаючи при цьому менше ресурсів як людських, так і матеріальних. Стримуючими чинниками у цьому питанні є, зокрема, неготовність інфраструктури, відставання освітніх програм агрономів, проблеми фінансування. Однак, якщо залишатися осторонь цифрової трансформації, то це буде загрожувати втратою конкурентоспроможності.

І у зв'язку з цим величезного значення набуває реалізація державою комплексу заходів стимулюючого та регуляторного характеру, взаємопов'язаність яких і зумовлюватиме впровадження цифрових технологій в аграрну сферу. До таких заходів можна віднести: розвиток цифрової інфраструктури (наприклад, доступ до Інтернету); модернізацію освітньої системи та розробку нових програм підвищення кваліфікації; спрощену систему фінансування інновацій; державне регулювання; цифровізацію процесів надання державної підтримки сільського господарства.

Розглянемо заходи державної підтримки щодо розвитку цифровізації в аграрному секторі економіки, що здійснюються в деяких країнах.

У США державна політика зосереджена на різних напрямках цифровізації сільського господарства: точне землеробство, цифрові фінансові послуги, розвиток системи обліку та управління даних, розширення підтримки інформаційних технологій та ін. США властива централізована система сільськогосподарських досліджень, що регулюється Національним інститутом продовольства та сільського господарства, підвідомчим Департаменту сільського господарства США. Інститутом регулярно проводяться дослідження в галузі цифровізації через надання грантів. Країна стабільно займає лідируючі позиції у міжнародних рейтингах цифровізації за різними напрямками, наприклад, у глобальному інноваційному індексі США посідають 3 місце. [6, 7].

У Нідерландах оптимізація виробничих процесів за допомогою цифрових технологій, ефективна логістика та висока продуктивність праці вивели цю країну на провідні позиції у світі. Створена «харчова долина», ідейним центром якої є Вагенінгенський університет, підняла країну до рівня світових лідерів з експорту продовольчої продукції та показниками у цифрових рейтингах. Протягом останніх років експорт голландської продукції перевищує 100 млрд. дол., а в індексі мережевої готовності держава посідає 1 місце за підсумками 2020 року [6, 7].

У Німеччині реалізуються різні досвідчені рішення, наприклад створення «цифрових полів» та експертних груп при Федеральному міністерстві продовольства та сільського господарства, що складаються з представників науки та бізнесу. Особлива увага приділяється питанню розвитку цифрової інфраструктури та покриттю доступним широкосмуговим інтернетом сільської місцевості. В Індексі розвитку інформаційно-комунікаційних технологій Німеччина посідає 12 із 176 місце [6, 7].

В Ізраїлі головною рисою розвитку цифрових технологій є міждисциплінарний підхід у вирішенні проблем конкурентоспроможності. На чолі інноваційних досліджень стоїть Дослідницький центр Вулкані. У

міжнародних рейтингах цифровізації Ізраїль стабільно посідає високі позиції, наприклад, у Глобальному інноваційному індексі країна знаходиться на 15 місці із 132 країн [6, 7].

Відмінною особливістю державної політики у сфері цифровізації АПК у Польщі є спрощення бюрократичних процедур та підвищення ефективності адміністрування державних послуг за допомогою застосування цифрових технологій. У країні функціонує єдине вікно для фермерів, а також здійснюються заходи державної підтримки сільського господарства, що побічно впливають на підвищення рівня цифрової грамотності країни. В Індексі розвитку електронного уряду країна посідає 24 місце зі 193 країн [3].

Чилі досягла великого прогресу в цифровізації і займає лідируючі позиції в латиноамериканському регіоні. Успішним прикладом у сфері державної підтримки сільського господарства є інформаційна доступність субсидій. Візуалізація та допомога у підборі субсидії, залежно від організаційної форми ведення ферми та багатьох інших аспектів, допомагають чилійським виробникам правильно підібрати необхідний захід державної підтримки. Незважаючи на те, що країна не займає вражаючих позицій у світових рейтингах, наприклад, в Індексі розвитку інформаційно-комунікаційних технологій 56 місце зі 176 країн, показники країни є найвищими у регіоні [7].

Розвиток технологій в агропромисловому комплексі має великий потенціал в Україні, але вони потребують державної підтримки та галузевої взаємодії бізнесу та держави. Цифрові технології, з одного боку, сприятимуть поліпшенню якості управлінських рішень, забезпечать цільові інструменти заходів державної підтримки, автоматизують збір статистичної інформації, покращать механізми страхування аграріїв, забезпечать доступність виробників до цих технологій. З іншого боку, застосування сільськогосподарськими товаровиробниками цифрових технологій стає важливим інструментом для підвищення економічної ефективності виробництва сільськогосподарських товарів та конкурентоспроможності підприємств. При цьому слід зазначити, що для переходу до цифрових технологій важливо забезпечити належний рівень розвитку традиційного сільського господарства [1].

У рамках міжнародного досвіду підтримки розвитку цифрових технологій у агропромисловому комплексі спостерігається тенденція адресної підтримки підприємств у вигляді надання грантів. Як свідчить досвід передових країн, фундаментально важливим вважається підтримка інформаційно-комунікаційної інфраструктури. Без сучасної доступної телекомунікаційної інфраструктури неможливий концептуальний розвиток цифрової галузі в АПК. Отже, доступність інформаційних комп'ютерних технологій є фундаментом для побудови цифрової економіки.

При цьому основною складовою розвиненої інфраструктури є ширококутний доступ до Інтернету, який має задовольняти потреби сільськогосподарських товаровиробників за доступними тарифами. Уряди багатьох країн світу розглядають ширококутний доступ до Інтернету як фундаментальну основу своїх програм розвитку. Наприклад, Сполучені Штати

Америку фінансують із федерального бюджету проекти щодо розширення доступу сільського населення до інтернету.

Слід зазначити, що застосування цифрових технологій у сільському господарстві сприяє підвищенню ефективності сільськогосподарського виробництва через прийняття раціональних рішень на основі аналізу великих даних, а також підвищенню результативності державного регулювання підтримки сільського господарства, у тому числі для забезпечення прозорості ринків та виробничо-збутових ланцюжків.

Ці технології також породжують колосальні обсяги даних, які можна поєднувати з іншою інформацією, зберігати, аналізувати та використовувати для підтримки процесів прийняття рішень. Такі «великі дані» можуть містити низку інформаційних активів, які можна обробляти за допомогою нових методів аналізу, таких як машинне навчання, та оцінювати можливі наслідки з урахуванням низки дій та умов. Усе це може стати підмогою планування подальших заходів.

Список використаних джерел:

1. Цифрові трансформації в Україні: чи відповідають вітчизняні інституційні умови зовнішнім викликам та європейському порядку денному? URL: http://eap-csf.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/Research_DT_PF_WG2_ua-1.pdf;
2. Наявність ВОЛЗ у населених пунктах. URL: <https://thedigital.gov.ua/fiber>.
3. EU4Digital. В рамках Програми EU4Digital розпочалося техніко-економічне обґрунтування зони міжнародного роумінгу між Східними країнами-партнерами і ЄС URL: <https://eufordigital.eu/uk/eu4digital-launches-feasibility-study-on-international-roamingarea-between-eastern-partner-countries-and-the-eu/>.
4. EU4Digital. Другий мережевий захід в галузі ІКТ-інновацій: нові перспективи співпраці між альтернативними суб'єктами фінансування у Східних країнах-партнерах та мережами ЄС. URL: <https://eufordigital.eu/uk/ict-innovation-secondnetworking-event-new-prospects-for-cooperation-between-alternative-finance-actors-in-easternpartner-countries-and-eu-networks/>.
5. Global Innovation Index 2022. Report / Cornell University, INSEAD, and the World Intellectual Property Organization (WIPO). URL: <https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-2000-2022-section1-en-gii-2022-at-a-glance-global-innovation-index-2022-15th-dition.pdf>.
6. Global Launch of the UN E-Government Survey 2022. URL: <https://publicadministration.un.org/en/Research/UN-e-Government-Surveys>.
7. Networked Readiness Index: URL: <https://networkreadinessindex.org/2021/>.
8. ICT Development Index. URL: <https://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Pages/publications/mis2017.aspx>.